

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Danske Ordsprog og Mundheld, samlede og ordnede af Nik. Fred. Sev. Grundtvig

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Danske Ordsprog og Mundheld, samlede og ordnede af Nik. Fred. Sev. Grundtvig", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 52. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1845_808A-txt-shoot-idm4506.pdf (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Kaalen skal man blade, ikke ruske. LI.

53Saa er Konen, som *Kaalen*, hun laver. LI.

Hvem der ikke vil have min *Kaal*, skal heller ikke have mit gode Ko-Kiød.

Kaal og Knur er ond Aftensmad. S.

Man *kan* ikke baade blæse og have Meel i Mund.

Man *kan* ikke meer end man *kan*.

En Skielm gjør meer end han *kan*.

Man *kan* ikke plukke Haar af den Skaldede.

Naar man gjør hvad man *kan*, da er man uskyldig (som Barnet i Vuggen).

Somme Folk *kan* faae Alt hvad de peger paa.

Af klottet Føl *kan* blive Hest (af usel Pebling og en Præst).

Kan du ikke gloe, saa *kan* du gabe (og Munden er ligesaa stor som begge Øinene).

Kast paa Krog og hold, om du *kan*. LI.

Karl er den, som gjør *Karls* Gierning.

Man maa være *Karl* for sin Hat.

Katten slikker Bytten for Mælkens Skyld. S.

Hvem der pløier med *Katte*, skal harve med Muus. S.

En *Kat* maa see paa en Konge, sagtens jeg paa din Hjord-Unge.

Katte-Børn vil gjerne tage Muus. S.

Den er klog paa *Katte-Død*, som har Tarmene om Halsen.

Slaaes og kysses, det er *Kieltringe-Liv*.

Kiæk er den, som *kiender* ingen Fare.

Alle *kiender* Tosse, men Tosse *kiender* Ingen.

Det *kiendes* paa Kind hvad Mund har fortæret. LI.

Syl i Sæk, Straa i Sko og Skiøge i Krog *kiendes* let. S.

Hvem der *kiender* Skalken, køber ham ikke.

54 Blæse med en Nød, især naar *Kiernen* fattes. LI.

Hvem der vil have *Kiernen*, maa knække Skallen.

Man maa *kierne* til man faaer Smør. S.

Tit kommer stor *Kiv* af liden Trætte. LI.

Hvem der slaaer igjen, fremmer *Kiven*. LI.

Kives ikke med din Foged eller med din Sogne-Præst! LI.

Kives ikke med din Dommer! LI.

Kiællinge-Latter bliver let til Hoste. S.

Kiært Barn har mange Navne.

Hvo *Kiært* vil have, skal *Kiært* lade. LI.

I Storm skal man *Kiært* kaste. LI.

Immer fjæles *Kiært* under Kaabe. LI

Kiærlighed gaaer for Konge-Bud. S.

Kiærlighed gaaer gennem lukte Døre.

Kiærlighed er stærkere end Døden.

Kiærlighed er blind.

Kiærlighed er en Villie, den falder ligesaa let paa en Løg, som paa en Lilie.

Kiærlighed er som Mimer-Dugg. S.

Kiærlighed, som Graad, springer fra Øinene og falder for Brystet. S.

Kiøb ikke Katten i Sækken!

Daaren og Asenet *kiøbe* Vid med Hug. LI.

Naar man skal *kiøbe* Noget, faaer man nok at vide, hvad det koster.

Man har dog ikke *kiøbt* sit Liv af en Bisse-Kræmmer.

Man tager gjerne det bedste *Kiøb*, man kan faae.

Kiøbe-Lyst varer kun, mens Klengen høres. S.

Af rige *Kiøbmænd* blive fattige Herremænd, og af fattige Herremænd fornemme Tiggere. M.

55Mange er de, som *kiøre* vil, vee den, som trække skal! LI.

Kiør ikke, som du havde stjaalet baade Heste og Vogn!

Den kan ilde *kiøre*, som ei kan vende. LI.

Klag ikke over heelt Skind!

Bonden *klagede* over at han fik ikke andet af Røgelsen end Lugten. LI

Det er skielmsk at *klappe* med den ene Haand og nappe med den anden.

(Det er et godt Spil) der *klinger* som Kattun.

Har jeg det, der *klinger*, faaer jeg nok det, der springer.

Der er *Klo* for Bjørne-Skind. S.

Man træder Katten saa længe paa Halen, til den vender *Kløerne* igien.

(Et fyndigt Ord) har baade Neb og *Kløer*.

Kloge Høns gjør og i Nelder.

Kloge Børn blive ei gamle (og umoden Frugt kan ikke giemmes). S.

Det er et *klogt Barn*, som kiender sin Fader.

Vil du blive *klog*, saa vær ikke selvklog! M.

En *klog* Mand gjør en viis Kone, og en *klog* Kone gjør en lykkelig Mand. M.

Denne Verdens Børn er *klogere* end Lysets Børn.

(Den er *klog*) som kan høre Græsset groe.

Smukke Folk *klæder* Alting godt.

De som har bløde *Klæder*, er i Kongers Huse.

Knap Tjeneste, *knappere* Løn. M.

Det er *knappe* Tider, man lever i.

Koen malker af Tanden.

Det er mig det Samme, hvem der har *Koen*, naar jeg faaer Mælken. LI.

56Den Dag *kommer* nok, da Koen har sin Hale behov. LI.

Det er Alt godt, hvad af Korn *kommer*. LI.

Naar det *kommer*, saa *kommer* det Altsammen paa een Gang (sagde Skræderen, han fik et Par Buxer at vende til Jule-Aften).

Kommer de, saa *kommer* de ikke, men *kommer* de ikke, saa *kommer* de nok, sagde Bonden, han saaede Ærter og saa efter Fuglene.

Hvem der hverken *kommer* for tidlig eller for silde, *kommer* ret tilpas.

Kommer Tid, *kommer* Raad.

Kommer vi ikke idag, saa *kommer* vi imorgen.

Der *kommer* Vand, som været haver. Ll.

Den *kommer* ogsaa med, som kjører med Stude.

Den Ko, som bisser, *kommer* ogsaa til Byes. Ps.

Kom igien, om du tør, og bid Skeer istykker!

Det *kommer igien*, sagde Manden, han gav sin So Flesk.

Hvad der er godt, *kommer* nok *igien*.

Den Onde er god at *komme* i med, men ikke at *komme af* med.

Kommer man ind i det, *kommer* man vel ogsaa *ud* af det.

Har du Mod, saa *kom* an!

Det *kommer an* paa en Prøve.

Det *kommer an* paa en retfærdig Sag.

Det *kommer ikke an* paa en Haandfuld Noder.

Det *kommer ikke an* paa en Pølse i Slagtertiden.

Det *kommer op* i Tø, som fjæles i Snø. Ll.

Hvad med Synden *kommer*, med Sorgen bortgaaer.

Did *kommer* Kage, som *Kone* vil.

57 Som *Konen*, saa Huset.

Man maa kiende den *Kone*, hvis Pølse man spiser. S.

Kone-Død er Albu-Stød.

Frygter Gud og *Kongen* ærer!

Det er godt at have *Kongen* til Morbroder.

Pyt, sagde Peer til *Kongen*.

Kongen er Loven og Lovsens Ende.

Kongen faaer selv det mindste.

Kongen maa see med Andres Øine.

Konger er ogsaa Mennesker.

Det bør hver *Konning* at have til Sæd: beskærme sit Land og holde Fred, og vide at gjøre sin Almue Gavn, for hvilken han bær sit Kongenavn! Rk.

Dog en *Konning* har i sin Magt, at gjøre hvad hannem er i Agt, da bør hannem ei at gjøre Uret! Rk.

Det er en *Konge* Ære fuldstor, at han holder sig fra mange Ord, saa at hans Folk de heller attraae at høre hans Ord, end kiedes derpaa! Rk.

Mangen Mand attraaer *Konge-Navn*, og haver dertil stor Lyste, uden han bær det sit Rige til Gavn, han maatte det heller myste! Rk.

Konst vil have Tid. S.

Konst er let at bære.

Der er ogsaa brødløse *Konster*.

Mange er *Konstens* Veie. Ll.

Konst gaaer tit for Magt. Ll.

Konsten stiger (sagde Ulken, da de trak Thorvaldsen).

For *Konst* skal man Mesteren ære. Ll.

Man skal troe hver Mester i sin *Konst*. S.

(Det er ingen *Konst*) at gjøre en Daler i tre Mark.

Det er ingen *Konst* at rive ned, men at bygge op.

58Man maa bære sit *Kors* med Taalmodighed (sagde Manden, han tog sin Kone paa Ryggen).

Kors dig for Fanden, ei for Folk! S.

Kort og godt!

Korte Prækener og mærkelige, *korte* Bønner og hjertelige! S.

De koldeste Dage er ogsaa de *korteste*. M.

Kortet er forgiven (sagde Bonden), jeg har ingen Trumfer.

Der er intet Broderskab i *Korten-Spil*.

Hvem der er lykkelig i *Korten-Spil*, er ulykkelig i Giftermaal.

Koste hvad koste vil (sagde Konen, jeg vil have min Villie).

Krage søger Mage.

Kragen seer nok, hvad So hun skal ride paa.

Naar alle Fugle flyver bort, bliver *Kragen* tilbage. S.

Kragen sad paa Kviste, sagde hvad hun vidste.

Kragen raaber altid paa sit eget Navn.

Kragen er ikke des hvidere, for hun toer sig tit. LI.

Man kan see paa *Krammen* for ingen Penge.

Krammen hænger aldrig saa høit man kan jo byde (falle) paa den. S.

Naar man kjøber Kræmmeren, har man *Krammen* for Intet.

Hvem der pløier med Ræve, faaer *krogede* Furer.

Der kommer ogsaa Kul af *kroget* Træ. S.

Der kan ogsaa voxer en *kroget* Green paa et lige Træ. S.

Den skal bøde med *Kroppen*, som ei har Ko. LI.

Krummer er ogsaa Brød.

59 *Kryb* til Korset!

Sygdom flyver paa, men *kryber* af.

Kryb ikke i et Musehul!

Menneskerne *kryber* til Gud, men løber til Fanden. S.

En *Krøbling* kan ogsaa vise Vei. M.

Gamle *Kudske* maae nøies med Skraldet.

Naar *Kudsken* er gal, gaaer det ud over Hestene.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

Kul er ei Skarn i Kongens Mad. S.

Vorherre giver *Kuld* som Klæder. LI.

En ond *Kvinde* er Helvedes Dør-Navle. LI.

Det kvælder ei, hvor *Kvinder* drikke. LI.

Mands-List er vel behænde, men *Kvinde-List* er uden Ende.

Koldt er *Kvinde-Raad*. LI.

Det *kyser* ei Alt, som sort er. LI.

Den skal see ilde ud, som skal *kyse* Fanden.

Den ene Trold *kyser* ikke den Anden. LI.

Kys hvor du klapper!

Hvo Børn vil *kysse*, skal gaae til Vuggen. S.

Bi *kysser Blomst*, og den bliver dog smuk. S.